

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

LETNIK 1919

V LJUBLJANI 1919

ZALOŽIL ŠKOFIJSKI ORDINARIAT V LJUBLJANI
NATISNILA JUGOSLOVANSKA TISKARNA

LIBRARY

SCOTTISH LIST

PRINTED BY

W. & A. G. B. S.

EDINBURGH: W. & A. G. B. S. 1880.

KAZALO

k letniku 1919

Ljubljanskega Škofijskega Lista.

Skupaj 10 števil.

A.

Anton Bonaventura, poziv za ljudske misijone	4
Anton Bonaventura, duhovnikom	10
Anton Bonaventura, vernikom za postni čas	25
Allocutio Benedicti PP. XV. de Orientali Ecclesia	65
Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, letno poročilo	62

B.

Benedikt XV. pismo dr. Antonu Bauer, nadškofu Zagreb-škemu	85
Bratovščina sv. Rešnjega Telesa	31, 74

C.

Sv. Ciril in Metod, okrožnica jugoslovanskih škofov	53
Sv. Ciril in Metod, praznik	77
Codex iuris canonici, dubia soluta	20

Č.

Ceščenje sv. Rešnjega Telesa, sv. maše in obhajilo	81
--	----

D.

Decretum de clericis e militia redeuntibus	28, 37
Decretum de examinibus e Jure canonico	87
Dekani, konferenca l. 1919	5
Dekani, poročilo o konferenci	41
Denarne pošiljatve ordinariatu	90
Di aška kuhinja v Ljubljani, poziv za nabirko	38
Dijaki slovenski, koroški, nabirka	88
Državne zadeve	86
Državni prazniki	86
Duhovne vaje za duhovnike	51, 75
Duhovniki tui, njih zglaševanje	73
Duhovsko podporno društvo, račun za l. 1918.	22

E.

Sv. Elizabete društvo za ljubljansko škofijo, pravila	33
Sv. Elizabete društvo za ljubljansko škofijo, odpustki	36
Encyclicae litterae Benedicti PP. XV. de precibus pro conventu de pace componenda	9
Ss. Eucharistiae renovatio, decretum	56
Examina triennalia sacerdotum	30

F.

Facultates episcopi pro foro interno	57
Facultates episcoporum ratione temporis belli	58
Fakultete duhovnikov za čas vojne podeljene prenehajo	68
Fasije, nadarbinske, predlaganje	90

I.

Invalidi, vdove in sirote, nabirke	40
Izpiti za mlade duhovnike	30

K.

Kanonična vizitacija in birmovanje	6, 19, 31, 51, 60, 89
Karitativno delo, sestanek duhovnikov	22
Karitativno delo, organizacija	47
Katehetske izkušnje	89
Kleriki vračajoči se iz vojne	28, 37
Kolkovanje prošelj itd.	74
Konferenca jugoslovanskih škofov v juliju 1919	77
Konference pastoralne, vprašanja	5
Konference pastoralne, rešitev	88
Kongregacija sv. oficija, pošiljanje vlog	58
Konkurzni izpit	75, 92
Konkurzni izpit, prošnje za spregled	22
Konkurzni razpis:	

Št. Rupert, Velike Poljane, Peče, Št. Jurij pod Kumom	7
Kanonikat Flachenfeld-Wollwizev, Ježica, Mavčiče, Raka, Skofja Loka, Vrhnika	23
Mekinje, Sv. Gora	32
Dolenja vas, Koroška Bela, Zelezniki, Trzič	40
Št. Jurij pri Kranju, Vrhnika	52
Raka, Sv. Križ nad Jesenicami, Sv. Duh pri Krškem	64
Sv. Planina, Žužemberk	75
Kamna gorica, Radoljica, Poljane nad Škofjo Loko, Zalina	80
Preserje, beneficij v Št. Vidu pri Stični	84
Dobrnič, Gorje, Lipoglav, Poljanica, Draga, Duplje	91
Križ misijonski	82
Kronika škofijska	7, 24, 32, 40, 52, 64, 75, 80, 84, 91

L.

Liturgične zadeve	81
-----------------------------	----

M.

Marijine družbe, sestanek voditeljev	77
Maše manualne v oporokah	74
Maše, odlok glede stipendija	83
Malice vojaške	72
Mirovna konferenca, molitve	6
Misijoni ljudski	4
Misijoni ljudski, poročila ordinariatu	50
Misijoni ljudski (spovedne fakultete)	89
Misijoni katoliški v Sveti deželi	67
Missae de Requie, nova prefacija	58
Molitev za kralja	87
Muzej škofijski	74

N.	
Nabirka za pogorelce v Zagradcu pri Žalni	73
Naslovi pri uradnem dopisovanju	22
Novomašniki l. 1919.	39

O.	
Oklici, prošnje za spregled	64
Oklici, spregledi	74
Oratio imperata pro pace	7
Organisti, vprašanje plače	51
Organisti, nameščenja	75
„Orti“, telovadna organizacija	78

P.	
Pastirski listi jugoslovanskih škofov ob koncu vojne	1
Pastoralne konference, vprašanja	5
Pastoralne konference, rešitev kazusa	88
Pobotnice izbrisne, pouk in obrazec	60
Pogrebni Rekviem vernih duš dan	81
Polnoletnost, zakon o	83
Poroke, o dnevu poroke	74
Poroke, pooblastilo	83
Posojilo državno	60
Postna postava za l. 1919.	16, 18
Praefationes novae	58

S.	
Sestanek jugoslovanskih škofov v novembru 1918	4
Sodnija škofijska	84
Slovstvo	23, 90

Š.	
Šematizem za l. 1920.	83
Škofijski List, zvišanje naročnine	90

U.	
Umrli duhovniki:	
dr. Evgen Lampe, Janez Berlic, Janez Mervec, Anton Lavrenčič, Jožef Žagar, Janez Plevaneč, dr. Franc Stanonik	8
Peter Režek	24
Franc Ribar	32
Franc Zakotnik	40
Anton Gabrič, Janez Flis	52
P. Konstantin Luser	64
Matej Jereb, Mihael Tavčar	76
Franc Vrhovšek, Tomaž Rožnik, Matija Kralj, Franc Ivanetič, P. Jakob Verhovec D. J., P. Janez Kunstelj D. J., Anton Znidaršič, Peter Bohinjec	92
Uradovanje, vloge v cerkvenih zadevah potom ordinariata	74
Ustanova Jan. Nep. Schlackerjeva, razpis	79

V.	
Vdove pogrešancev, zopetna možitve	69
Vernih duš dan, češčenje sv. Rešnjega Telesa, pogrebni Rekviem	81
Veroučitelji, službeni prejemi	39
Vojni kurati, poziv za zglasitev	7
Vseučilišča, dekret glede duhovnikov	68
Vseučilišča, bogoslovna fakulteta v Ljubljani	84

Z.	
Zakonske zadeve	74
Zakonski zadržki, prošnje za cerkveni spregled	64
Zakonski zadržki, prošnje za državni spregled	31
Zavod sv. Stanislava, sprejem gojencev	51
Zvonarna zadružna	73
Zvonovi odvzeti	79

Ž.	
Ženitovanjske zglasnice odpravljene	79

ŠKOFIJSKI LIST

1.

Pastirski list jugoslovanskih škofov.¹

Častiti duhovščini in vernemu ljudstvu mir in blagoslov Gospoda našega Jezusa Kristusa.

Vojna se je končala. Potoki krvi so napojili skoro vse dežele Evrope, milijoni najkrepkejših mož so izgubili življenje, drugi milijoni so ostali pohabljeni, bolni. Vse to zlo je prišlo odtod, ker se je svet obrnil od krščanskega ideala, ker so eni narodi hoteli gospodovati nad drugimi, jih tlačili in zatirali. Ta strašna vojna se je končala, a šele tedaj, ko so zmagale velike misli Benedikta XV. in predsednika Wilsona o svobodi vseh narodov. Tako je božja previdnost, ki vodi narode, določila, da pride tudi jugoslovanski narod Slovencev, Hrvatov in Srbov po trpljenju tolikih stoletij do svoje svobode. Popokale so verige, ki so nas vezale, porušila se je temnica, v kateri smo ječali, in mi gremo na svobodo, na svetlobo solnca božjega. Toda, ko človek, ki je dolgo ječal v temnici, pride na svetlo, se mu od solnčne svetlobe blišči in on ne more prav gledati. Tudi naš narod je v mnogih krajih prešel iz suženjstva na svobodo, a mu duša ni mogla pojmovati prave svobode, pa je zato počenjal strašna nasilstva, ropal je, kradel je, in kar je najhujše, uničil je na milijone narodnega premoženja.

Povsod, na vse strani se govori in piše o enakosti, svobodi, samoodločbi narodov, demokraciji; napada se Cerkev in duhovščina, vera in sam Gospod Bog.

Mi zbrani škofje Jugoslavije čutimo težko dolžnost, da vas, predragi verniki, poučimo in odvrnemo od velikih in zelo nevarnih zmot.

1. Ko se vam govori: vsi ljudje smo enaki — kaj imate kot kristjani pod tem razumeti? Vsi ljudje smo enaki po svoji naravi; vsi imamo isto naravo sestavljeno iz umrljivega telesa in neumrljive duše; vsi imamo razum in prosto voljo. Vsi smo nadalje enaki po svojem končnem namenu, vsi smo poklicani, da enkrat pri-

demo v nebeško kraljestvo. Ali vprašamo vas, ali smo vsi enaki po telesu in velikosti, po zdravju, po imetju, po duševnih sposobnostih? Vsakdo vidi, da nismo. Ali smo vsi enaki po stanu? Hvala Bogu, da nismo. Modra previdnost božja upravlja svet tako, da daje vedno na voljo posameznim ljudem, da si izberejo razne poklice, ker bi drugače človeška družba propadla. Ta neenakost bo ostala do konca sveta in nihče je ne bo mogel nikdar odstraniti, samo krščanska ljubezen jo more ublažiti in izenačiti. Toda pred postavo smo vsi enaki! Da, vsi smo enaki, a to znači, da so v državi vsi enako dolžni pokoravati se postavam, in da mora država enako varovati vse državljane. Ne dajte se zato zavešči v zmoto, kot da bi vsi ljudje kdaj mogli biti v vsem enaki.

Istotako se zlorabi beseda: s v o b o d a. Svobodna volja je velika odlika, s katero je Gospod Bog okrasil človeško naravo: šele po njej je človek gospodar svojih del — odgovoren Bogu in postavi. Ko nam je Gospod Bog dal svobodo, je hotel, da se je poslužujemo za dobro, in ko delamo tako, nam gre hvala in plačilo pred Bogom. Ako rabimo svobodo za zlo, ne bomo ušli kazni. Nismo torej tako svobodni, da bi smeli in mogli brez odgovornosti delati, karkoli se nam ljubi. Pomislite samo, kako bi izgledalo v družini, v šoli, v občini, ko bi vsakdo delal, kar bi hotel. Pa kakor bi človek ne mogel napredovati in se razvijati brez družine, tako bi poedine družine ne mogle napredovati, ako bi se ne združile v občine, in te v države. Država mora skrbeti za varnost, za pravico, za blagostanje, za izobrazbo vseh, za delo, obrt in trgovino itd. Ako bi ne bile vse te stvari urejene po postavah, ako bi vsakdo delal kakor mu drago, nastala bi vojna vseh proti vsem in konec bi bilo propast vseh. Glejte, vse to omejuje našo svobodo, a ta ome-

¹ Ta list naj se vernikom prebere s prižnice.

jitev je dobra za nas in za vso človeško družbo, pa zato nam je dal Bog svobodo.

2. Kot svobodni ljudje in enaki pred postavo imamo vsi enako pravico zahtevati od države, da nam zaščiti in zagotovi svobodo in skrbi za zdravje, za izobrazbo, za družino, za premoženje, za vse naravne človeške pravice. Ko v naši dobi socialni demokratje vodijo ostro borbo, da se vse te ljudske pravice zajamčijo in zaščitijo tudi za delavce, se mi z njimi popolnoma ujemamo, ker naša sveta vera ne taji naravnega prava, temveč ga potrjuje in posvečuje. Kar nas loči od njih, je, da mi verujemo v Boga, in v njem iščemo svoj večni blagor onstran groba, ker spoštujemo zakramentalno svetost in neločljivost zakona ter nedotakljivost pravično pridobljenega zasebnega imetja. To so načelni razlogi borbe med krščanskim in socialističnim demokratizmom.

3. Kakor smo zgoraj omenili, bi se posamezne osebe in družine ne mogle razvijati, ako bi se ne združile v državo. Državo torej sestavlja ljudstvo; država smo mi sami. Toda kakor je oče glava družine, tako mora biti tudi v državi vrhovna oblast, katera s pomočjo podrejenih oblasti vlada ljudi, združene v državo. To vladanje morajo oblasti vršiti po postavah, ki jih ustvarjajo od ljudstva izbrani zastopniki v državnem zboru in jih vrhovna oblast potrdi. Vladanje pa je mogoče le tako, da mi svojo voljo in svoje delovanje podvržemo odredbam oblasti, da se jim pokoravamo. Brez tega v državi ni mogoč red, mir in razvoj. Sama človeška narava torej zahteva, da mora v državi biti oblast, in ker je človek z vsemi svojimi naravnimi potrebami od Boga, nas uči sveta vera s polno pravico, da je vsaka oblast kot taka od Gospoda Boga, in zato se ji moramo pokoriti v priprostosti srca in v vesti. Taka pokorščina, ki smo jo dolžni oblasti, postane nekaj plemenitega, človeka vrednega ter služi Bogu v čast.

Vsaka oblast je torej od Boga, toda, kdo naj vrši vrhovno oblast v državi in kako naj jo izvršuje, je odvisno od volje ljudstva. Danes imamočasne Narodne vlade, a kot vrhovno oblast Narodno veče v Zagrebu. Popolnoma v naši roki bo, kako se bo naša nova država končno uredila. Vi boste v svobodnih volitvah izbrali svoje zastopnike, in ti bodo v vašem imenu o tem odločili. Glejte torej, da boste izbrali za zastopnika poštenega človeka, zvestega narodu in Bogu. Ako bo večina takih zastopnikov, bo vse dobro, ker bodo oni odločevali po vesti ter ne bodo nikdar prišli v navzkriž z božjo postavo.

4. Predragi verniki! Burni so časi, ki jih doživljamo. Prišli bodo morda tudi k nam ljudje z vsakovrstnimi nauki in prevratnimi načeli. Držite se neomajno nauka sv. Cerkve. Njen začetnik je sama večna modrost — Sin božji, ki je za nas človek postal. Ker pa je treba, da so resnice, ki se tičejo življenja in večnosti, neomajno trdne in stalne, je Jezus Kristus v božji svoji modrosti izročil svoj nauk Cerkvi, Cerkvi pa dal nepremeljivo uredbo in ji obljubil svojo pomoč. Na čelu Cerkve stoji papež, v pokrajinah vodijo vernike s papežem združeni škofje, a tem pomagajo v dušnem pastirstvu drugi duhovniki.

Mi vsi smo služabniki Kristusovi in služabniki vernikov. Vso oblast in vsa pooblaščenja, ki jih imamo, dal nam je Gospod v korist našemu pastirovanju izročeni vernikov, za katere moramo živeti in delati, trpeti in umreti. Papežu in z njim združenim škofom je Kristus sam zagotovil pomoč Svetega Duha, da bodo oni nezmotljivo učili nauk Jezusov do konca sveta. Zato se verniki morejo in morajo popolno mirnodušno vdati vodstvu papeža in z njim združenih škofov v vseh vprašanjih vere in zveličanja.

5. Katoliška Cerkev je ustanovljena od Gospoda Kristusa za vse narode sveta, zato se tudi imenuje občna ali katoliška. Njej so vsi narodi enako mili in dragi, ona skrbi enako za vse, raduje se napredka vseh, in žaluje z njimi v trpljenju; ona spoštuje pravice vseh narodov, ona čuva jezik vseh narodov v šoli in v cerkvi. Sv. mašo in sv. zakramente opravlja ona v raznih jezikih; ponajveč kajpada v jeziku latinskem, ker se je uprav iz Rima sveta vera in izobrazba skoro povsod razširila. Stari Slovani so se z odobrenjem Rima posluževali svojega jezika v službi božji, in ta pravica se je ohranila do danes v nekaterih krajih naše zdaj ujedinjene države. Zakaj se ta pravica ne razširi na vso domovino? Zato smo mi zbrani jugoslovanski škofje sklenili obrniti se na sv. Očeta, da nam dovoli v celem področju Jugoslavije darovati sv. mašo v starem našem slovenskem jeziku, kakor sta to delala naša apostola sv. Ciril in Metod, vsi ostali obredi pa naj se opravljajo v narodnem jeziku, kakor se to že zdaj godi z odobrenjem sv. Stolice v mnogih škofijah.

6. Predragi verniki! Da se more nova naša država urediti na pravici in ljubezni, da postane močna in srečna, je treba sodelovanja nas vseh. Treba je, da v ta namen uporabimo vsa naravna in nadnaravna sredstva. Najprej je potrebno, da vsi in vsak poedinec uporabi vse svoje naravne sposobnosti, da povsod v državi zavlada zopet

red in mir, ker sicer nismo niti vredni svobode. Župniki, učitelji in drugi zreli in pametni možje bi se morali v vseh krajih združiti v odbore ter neuko ljudstvo poučiti o spremenjenih razmerah in zlasti o tem, da je vsakdo dolžan najvestneje se pokoriti oblastvenim odredbam, plačevati davke in vrh tega še po svojih močeh prispevati v denarju za velike potrebe naše nove svobodne države. Treba je ljudstvo poučiti o grdobi, strahoti in sramoti, ki so jo izvršili roparji in razbojniki na imetju svojega bližnjega. Naj bo vsem neprestano pred dušo, naj vsem zveni v ušesih ljudski pregovor: po krivici zeto, je proklet o.

Pa vsa naravna sredstva ne bodo zadoščala. Dolgotrajna vojna je povzročila mnogo in globokega zla v posameznikih, v družinah, po vaseh in mestih. Zato je silno potrebno, da se spravimo z Bogom, da zavlada živa vera v vsem narodu. V ta namen bodo dobro služili katoliški misijoni, in naša vroča želja je, da se prirejajo od župnije do župnije. Naj se nadalje katoličani ter zlasti katoliška mladina združuje v katoliških društvih, katera jih bodo čuvala zla in npravne pokvarjenosti, pa gojila v njih živo versko zavest.

Če bo v nas vladala zares živa vera, tedaj se bo pokazala tudi v izvrševanju velike zapovedi Zveličarjeve, zapovedi ljubezni do Boga in bližnjega. Kako veliko je trpljenje, ki nam ga je zapustila vojna kot dediščino, ki tudi zahteva, da se čim popolneje izvršuje zapoved ljubezni. Kje so v naših občinah ubožnice za starčke in oslabele, kakoršne imajo po drugih deželah? Kje so po naših občinah skladi za izobrazbo in vzgojo nadarjene pa siromašne mladine, kakoršni so bili tudi pri naših bratih Srbih skoro po vseh vaseh? A kako potrebujemo izobraženih in izučenih mož v vseh poklicih javne službe, trgovine in obrta! Za Cerkvijo vzljubite torej vsi v prvi vrsti šolo ter marljivo in točno pošiljajte vanjo svoje otroke.

Ustanavljajte nadalje povsod po vaseh, kjer jih še ni, gospodarske zadruge, in v njih uredite ljudska izobraževalna društva, da se čimbolj

izobrazite in z združenimi močmi dosežete vse večji gospodarski napredek, kakor bi ga sami zase mogli doseči. Vedite, da boste tudi v tem izpolnjevali božjo zapoved ljubezni.

Predragi verniki! Ne moremo, da bi vam na poseben način ne priporočili še eno dolžnost, katero nam nalaga krščanska zapoved ljubezni. Živeli smo že prej, gotovo bomo živeli odslej v naši novi državi pomešani z brati, ki govore z nami isti jezik, v katerih se pretaka ista kri, ki so eno z nami, pa niso z nami iste vere; in to so imenoma naši bratje Srbi in mohamedanci. Tuja roka, tuja oblast je znala marsikaj postaviti med nas, kar je postalo kamen spotike med nami in nas je vedno bolj razdvajalo in delalo med nami mržnjo. Tudi tem našim bratom moramo izkazovati iskreno ljubezen v besedi in dejanju. Zdaj smo zedinjeni v svobodi in v svoji državi, naj torej preneha vse, kar je tujec postavil med nas in prosimo Gospoda, da nas zedini v popolni slogi in ljubezni, kakor je bilo takrat, ko smo prejeli Kristusovo sveto vero.

7. Predragi verniki! Ne bilo bi prav, če bi končali ta svoj pastirski list, pa bi vam ne poklicali v spomin, da bo ves naš trud brezuspešen brez blagoslova božjega: »Ako Gospod ne zida hiše, se zastonj trudijo, kateri jo zidajo; ako Gospod ne varuje mesta, zastonj čuje, kdor ga varuje,« pravi sv. pismo. (Ps. 126, 1.) Kaj nam pa more nakloniti božjega blagoslova? Razen krščanskega življenja edino le vztrajna molitev h Gospodu našemu Bogu, ker »mного premore molitev pravičnega«. (Jak. 5, 16.)

Očistimo torej svoja srca in z vztrajno molitvijo sami zase in skupno v družinah in skupno v cerkvah kličimo usmiljenje božje, da izlije obilo svojega blagoslova na naše družine, na naš narod, na našo skupno domovino, da bo srečna in blagoslovljena!

Posvetimo po priprošnji prečiste Bogorodnice sebe in naše družine, našo domovino presvetemu Srcu božjega Zveličarja našega, ki živi in kraljuje z Bogom Očetom v edinosti Sv. Duha. Amen.

V Zagrebu, dne 29. listopada 1918.

Dr. Josip Stadler, nadškof vrhbosanski. **Dr. Anton Bauer**, nadškof zagrebški. **Dr. Vinko Pulišić**, nadškof zadrski. **Dr. Josip Marčelić**, škof dubrovniški. **Franjo Ucellini**, škof kotorski.

Dr. Anton Jeglič, škof ljubljanski. **Dr. Juraj Carić**, škof splitski. **Fra Alojzije Mišić**, škof mostarski. **Fra Jozo Garić**, škof banjaluški. **Dr. Josip Marušić**, škof senjski in modruški.

Dr. Dionizije Njaradi, apost. administrator škofije križevske. **Luka Papafava**, škof šibeniški. **Dr. Angjelko Voršak**, kapit. vikar škofije bosanske in djakovsko-sremske.

Sestanek jugoslovanskih škofov v Zagrebu.

Zagrebski nadškof je poklical na sestanek vse jugoslovanske škofove, da zavzamejo načelno stališče v glavnih vprašanjih, ki se sedaj javno prereštevajo.

Prišli so 27. novembra leta 1918. v Zagreb škofje ljubljanski, banjaluški, senjski, križevski in splitski; pomožni škofje Šarić, Premuž in Lang; drugi škofje so poslali svoje zastopnike.

I.

Soglasno so sprejeli sledečih pet resolucij, namenjenih Narodnemu veču in vsej javnosti:

1. Zbrani jugoslovanski katoliški episkopat radostno pozdravlja zedinjenje vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov v eno neodvisno državo; priznava Narodno veče kot vrhovno provizorno oblast, in priznal bo istotako tisto definitivno oblast, ki jo bo ustvarila volja naroda po konstituenti.

2. Jugoslovanski katoliški episkopat si bo prizadeval, da se z vsemi verskimi sredstvi upostavi po dolgotrajni vojni omajana krščanska morala; posebno si hoče prizadevati, da bo katoličanom svet na pravičnosti in krščanski ljubezni zasnovani socialni red, svet krščanski zakon in nedotakljiva zasebna last.

3. Jugoslovanski katoliški episkopat se trdno nadeja, da bo jugoslovanska država priznala pravice katoliške Cerkve in vse dotične točke uredila dogovorno s sv. stolico.

4. Jugoslovanski episkopat uvideva, kako upravičeno je, da pride revnejši del kmetkega stanu do primerne zemljiške posesti in da je v to svrhu potrebna agrarna reforma veleposestev;

zato je s svoje strani pripravljen izposlovati dovoljenje sv. stolice, da se proti pravični odškodnini odstopijo od cerkvenih velikih posestev v to svrhu potrebna zemljišča.

5. Jugoslovanski episkopat želi in hoče, da živi v krščanski ljubezni in najboljšem razmerju z vsako v Jugoslaviji priznано veroizpovedjo, a seveda v prvi vrsti s pravoslavno hierarhijo in pravoslavnim ljudstvom.

II.

Poslali so izjavo vdanosti, pokorščine in spoštovanja papežu Benediktu XV. s prošnjo za blagoslov mladi Jugoslaviji.

Pooblastili so nadškofa, da čim prej v imenu vseh vloži na sv. Očeta prošnjo za dovolitev liturgije v slovenskem jeziku, in sicer sv. maše v staroslovenskem, drugih obredov pa v živem narodnem jeziku.

Sklenili so, naj se nadškof v njihovem imenu pri mirovnem kongresu zavzame za zavod sv. Hieronima v Rimu, ako bi mu pretila kaka nevarnost.

Izrazili so priznanje senioratu za odločno in uspešno delo, ki tudi v teh razburjenih časih ni prenehalo, želeč, naj tudi v prihodnje v zvezi s škofi delo nadaljuje.

Poslali bodo skupen pastirski list vsem katoličanom naše Jugoslavije.

Razen teh vprašanj so se pečali z nekaterimi bolj neznatnimi in končali posvetovanje v petek z zahvalno molitvijo pred Najsvetejšim.

3.

Misijoni.

Dne 20. oktobra 1915 smo se na shodu gospodov dekanov razgovarjali o misijonih, kako bi jih koj po vojski čim prej priredili po vsej škofiji. Takrat pač nismo vedeli, da bo vojska tako dolgo trajala. Vsako leto vojske se je poznalo, da ljudstvo nazaduje v nravno-verskem življenju, da se možje in posebno mladeniči na fronti in v zaledju od leta do leta bolj odtušujejo

cerkvi in Bogu, da v mladeničih in dekletih strasti vedno bolj prevladujejo.

Dolžni smo narejeno škodo po možnosti popraviti. Zato mislim, da so misijoni sedaj izredno potrebni in da jih gospodje čim prej priredite. Morebiti bi bile prav posebno koristne duhovne vaje za posamezne stanove, najpoprej za mladeniče in može. Take duhovne vaje je

pred nekoliko dnevi priredil goreč župnik blizu Ljubljane. Uspeh je bil izreden: okoli 500 mož in mladeničev je bilo pri skupnem sv. obhajilu.

V »Škofijskem listu« leta 1915, stran 127 in 128 sem napisal: »Misijone bodo vodili oo. jezuiti, oo. frančiškani, oo. kapucini in gg. misijonski duhovniki. Prevzeli bi oo. jezuiti in frančiškani mesečno po tri župnije, oo. kapucini in gg. misijonarji po dve. Opravilo bi torej misijon mesečno deset župnij in letno v desetih mesecih sto župnij. Ker imamo v škofiji 300 župnij, bi se v treh letih prenovila vsa škofija.«

»Toda v kakem redu naj bi se misijoni vršili po župnijah?« Na to vprašanje sedaj takole odgovorim:

V Ljubljani, 1. januarja 1919.

† Anton Bonaventura,
škof.

4.

Konference za leto 1919.

Želim, da se sestanki »Sodalitatis« ne opuščajo. Zraven predlagam vprašanja za obe pastoralni konferenci in za konferenco gg. dekanov v Ljubljani.

I. Pastoralni konferenci.

Za pastoralno konferenco spomladi določujem za razpravo sledečo stvarino:

1. Vzgojno delo staršev od početka otrokovega do časa šolske obveznosti.

2. V katerih zakonskih zadržkih se razlikuje Codex iuris canonici od prejšnjega cerkvenega prava?

3. Ustmeno naj se razpravlja o delovanju za cerkveno zedinjenje.

Za pastoralno konferenco na jesen določujem, naj se razpravlja o sledeči stvarini:

1. Kako se ustanovljajo cerkvene družbe in bratovščine?

2. Quid potestatis habet Ecclesia circa dogmata? (Ex tractatu de ratione, natura et progressu dogmatum collato tractatu de Ecclesiae magisterio.)

3. Casus:

Plures sacerdotes seniores colloquium faciunt de difficultatibus et molestiis in officio parochiali praevisis ex promulgatione novi Codicis iuris canonici oriundis. — Nam per istas

Vsak dekan naj z gg. župniki določi, katere župnije naj pridejo na vrsto prvo, katere drugo in tretje leto? Gg. župniki naj se dogovore z imenovanimi redovniki, kedaj in v kakem redu bodo misijoni po župnijah. Jaz tega določiti ne morem, ker mi polovica dekanij na dotična vprašanja ni odgovorila in ker so se nekateri gg. župniki z redovniki že dogovorili.

Nujno prosim, da gg. dekani in župniki vse potrebno ukrenete, da se bodo misijoni pravočasno začeli in nepretrgoma izvrševali. Po možnosti se jih bom udeleževal tudi jaz. Bog pa naj trudapolno delo blagoslovi, da bo Njemu na čast in v časni ter večni prid vseh naših vernikov!

leges disciplina ecclesiastica in multis rebus mutatur, quae mutationes in actis officii plane exprimi et observari debent, quod sine scientia novi juris fieri nequit. Plenam vero scientiam harum legum parochi rurales multis negotiis occupati brevi sibi aquirere non possunt, quapropter sunt errores inevitabiles, qui rursus correptiones et monitiones superiorum provocare solent.

Marcus, prosecretarius consistorii simul colloquens, eos bono animo esse jubet, nam mutationes novi Codicis non sunt nimiae nec omnino novae, insuper Ordinarius istas mutationes paullatim in folio dioecesano publicabit et ita apte plenam notitiam eis praestabit. De reliquo si error aliquis irreperit, certe inadvertentiae humanae adscribatur.

His auditis omnes bono animo discedunt.

Quaeritur:

1°. Ad quid lex obligat?

2°. Quaenam sunt media ordinaria cognoscendi leges?

3°. Quando ignorantia legis excusat a culpa et poena?

4°. Quid in casu nostro faciendum est?

II. Konferenca dekanov.

Ta konferenca se bo vršila v sredo po veliki noči dne 23. aprila ob devetih dopoldne v

škofijski knjižnici. Povabim generalnega vikarja, arhidijakone in vse dekane.

Pretresavali bomo sledeča vprašanja:

1. Popolna ločitev cerkve od države in njene posledice za vernike in duhovnike.

V Ljubljani, 1. januarja 1919.

2. Obligatorična civilna poroka (pojem, načelno mnenje, naš nastop pri morebitnih javnih razpravah in ako bi se postavno vpeljala).

3. Mladeniči in možje po vojski zopet doma in naša dolžnost.

† Anton Bonaventura,
škof.

5.

Birmovanje in kanonična vizitacija.

Letos pridejo na vrsto župnije, v katerih sem birmanje in kanonično vizitacijo opravil leta 1913, torej pred šestimi leti. To so dekanije:

1. Kranj, 2. Novo mesto, 3. Trebnje in 4. Žužemberk.

V Ljubljani, 1. januarja 1919.

Ako do 1. februarja ne dobim nobenega ugovora, da se nameravano sveto opravilo v eni ali drugi dekaniji ne bi moglo vršiti, bo prihodnja številka »Škofijskega lista« prinesla točen red za potovanje.

† Anton Bonaventura,
škof.

6.

Javne molitve povodom mirovne konference.

Ravnokar mi je došel 12. zvezek Acta Apostolicae Sedis 1918 z okrožnico sv. Očeta z dne 1. decembra 1918. Vesele se, da so prenehale krvave bitke in da se bodo začela pogajanja za mir. Ljudski odposlanci naj bi dosegli mir pravičen in stalen. Posvetovanja za tak mir v sedanjih zmedah bodo nenavadno težka in zapletena. Oh, koliko prave modrosti potrebujejo ljudski odposlanci, da bodo vse prav uredili!

Iz tega razloga naročajo sv. Oče škofom, naj vsak v svoji škofiji določi javne skupne molitve. Pokoren sv. Očetu in poslušen glasu svoje vesti določujem:

1. Duhovni pastirji priporočite vernikom, naj pri večerni molitvi za srečen mir izmolijo

skupno molitvico: „Češčena kraljica, mati milosti“ in tri Češčenamarije.

2. Po vsaki pridigi naj se na prižnici izmoli molitvica: „Pod tvojo pomoč pribežimo, o sveta božja porodnica“ in molitev za mir (cerkveni molitvenik str. 157).

3. Ob nedeljah in praznikih naj se med krščanskim naukom in litanijami izmoli žalostni del sv. Rožnega venca.

V Ljubljani, dne 8. januarja 1919.

† Anton Bonaventura,
škof.

7.

Različne opazke.

„Škofijski List“ za leto 1919 stane 9 kron, kar velja tudi za kaplanske izvode. Za vplačilo naročnine so tej številki pridejane poštno položnice.

Uradni list Narodne vlade SHS v Ljubljani se sme naročiti na cerkvene stroške, za kar se daje s tem dovoljenje. — (Upravništvo lista je v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 16.)

Oratio imperata ostane še nadalje „pro pace“, ki naj se jemlje do sklepa miru.

Prošnja. V knjigotržtvu že več let ni dobiti knjige „Officium Hebdomadae majoris“. Ker je pa letos v semenišču 72 bogoslovcev, ki to knjigo rabijo, prosi semeniško vodstvo, da bi gg. du-

hovniki darovali odvečne izvode ali iz lastnih knjižnic ali iz zapuščine umrlih duhovnikov semenišču za bogoslovce. Ker še ni dobiti nove vatikanske izdaje, so tudi starejše izdaje uporabne. Knjige naj se pošljejo ordinariatu.

8.

Konkurzni razpis.

Razpisujejo se župnije:

Št. Rupert v trebanjski, Velike Poljane v ribniški, Peče v moravški in Št. Jurij pod Kumom v litijski dekaniji.

Prošnje za Št. Rupert je nasloviti na kolegiatni kapitelj v Novem mestu, za Velike Poljane na škofijski ordinariat v Ljubljani, za

Peče na častnega kanonika Janeza Bizjan, župnika in dekana v Moravčah, za Št. Jurij pod Kumom na Narodno vladu SHS, oddelek za uk in bogočastje v Ljubljani.

Kot zadnji rok za vlaganje pravilno opremljenih prošenj se s tem določa 10. februar 1919.

9.

Bivšim gg. vojnim kuratom.

Vojni superiorat II. vojnega okrožja SHS v Ljubljani prosi vsled odloka št. 53 z dne 24. decembra 1918 generalnega vojnega vikariata SHS v Zagrebu, da bi ordinariat imenoval nekatere (3–4) duhovnike, ki so prej služili kot rezervni

vojni kurati v c. in kr. vojski, ki bi bili voljni, da se nameste pri reorganizaciji vojske.

Radi tega naj bivši gg. vojni kurati, ki žele vstopiti v to službo, čimprej javijo to ordinariatu.

10.

Škofijska kronika.

Umeščen je bil Ivan Šešek, župnik v Nemški Loki, na župnijo Brusnice.

Podeljene so župnije: Jesenice na Gorenjskem Antonu Kastelic, kaplanu v Šmihelu pri Novem mestu; Čemšenik Mateju Dagarin, kaplanu v Poljanah; Lesce Francu Avsec, župniku v Št. Juriju pod Kumom.

Imenovani so bili: za župnega upravitelja v Št. Rupertu ondotni kaplan Franc Sušnik, za excurrendo upravitelja: župnije Velike Poljane Anton Škubic, župnik in dekan v Ribnici; župnije Peče Janez Bizjan, častni kanonik, dekan in župnik v Moravčah.

Premeščena sta bila: Ciril Potočnik, kaplan na Trati, za spirituala v Zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano; Jožef Rogelj, kaplan v Starem trgu pri Poljanah, za župnega upravitelja v Nemško Loko (Unterdeutschau).

Nameščeni so bili kot kaplani bivši vojni kurati: Anton Anžič v Šmartnu pod Šmarno goro, Janez Jalen v Šmariji, Ivan Kogovšek pri Sv. Jakobu v Ljubljani, Franc Nastran na Krki, Leopold Turšič v Šmihelu pri Novem mestu.

Tonzuro so prejeli 1. januarja 1919 sledeči bogoslovci prvoletniki: Ambrožič Ivan iz Mengša,

Baškovč Ivan s Čateža ob Savi, Bernot Ciril Metod iz Hinj, Cesar Josip s Koprivnika, Čuderman Kristijan iz Tržiča, Demšar Ivan s Trate, Faganel Josip iz Ljubljane, Ferjančič Edvard iz Vipave, Globočnik Vladimir iz Ljubljane, Jagodič Josip iz Šenčurja pri Kranju, Jenko Ivan iz Smlednika, Jerman Anton iz Šmihela pri Novem mestu, Kordin Anton iz Ljubljane, Koretič Franc iz Kostanjevice, Korošec Viktor iz Ljubljane, Košiček Josip iz Žužemberka, Likar Ludovik z Vojškega, Matkovič Karel iz Ljubljane, Mauer Andrej iz Postojne, Mervec Franc iz Vodice, Perjatelj Josip iz Velikih Poljan, Repnik Franc iz Višnje gore, Rozman Franc iz Predoselj, Stanonik Anton s Trate, Strah Alojzij s Krke, Štrukel Alojzij od Sv. Vida nad Cirknico, Vrečar Ivan iz Sostrega, Žibert Jakob iz Naklega; sledeči frančiškanski bogoslovci: Fr. Krizostom Sekovanič z Bleda, Fr. Adalbert Klasinc iz Cirkovca na Štajerskem, Fr. Matija Račič iz Leskovca, Fr. Odilo Hajnšek iz Zibike na Štajerskem, Fr. Rupert Suhač od Sv. Jurija na Štajerskem, Fr. Venancij Račič iz Cerkelj pri Krškem.

Prva dva nižja redova so prejeli isti dan naslednji bogoslovci II. letnika: Ambrožič Franc iz Domžal, Blažič Franc iz Žužemberka, Gerčar Feliks iz Žužemberka, Hiti Franc iz Novega mesta, Krauland Franc iz Stare cerkve (Mitterdorf) pri Kočevju, Lovšin Josip iz Ribnice.

Umrli so: mons. dr. Evgen Lampe, stolni kanonik v Ljubljani, dne 16. decembra 1918; Janez Berlic, duh. svetnik in župnik v pok. na Brezjah, dne 21. decembra 1918; Janez Mervec, duh. svetnik in župnik v Št. Rupertu, dne 22. decembra 1918; Anton Lavrenčič, župnik na Velikih Poljanah, dne 22. decembra 1918; Josip Žagar, župnik v Pečah, v Leonišču v Ljubljani, dne 23. decembra 1918, pokopan na Trebelnem; Janez Plevaneč, župnik v pok. v Velikem Gabru, župnija Št. Vid pri Zatičini, dne 27. decembra 1918; prelat dr. Franc Stanonik, dvorni svetnik in vseučiliški profesor v pok. v Gradcu, dne 29. decembra 1918, pokopan v Stari Loki. — Priporočajo se čč. gg. duhovnikom v molitev.

Škofijski ordinariat v Ljubljani, dne 8. januarja 1919.

Vsebina: 1. Pastirski list jugoslovanskih škofov. — 2. Sestanek jugoslovanskih škofov v Zagrebu. — 3. Misijoni. — 4. Konference za leto 1919. — 5. Birmovanje in kanonična vizitacija. — 6. Javne molitve povodom mirovne konference. — 7. Različne opazke. — 8. Konkurzni razpis. — 9. Bivšim gg. vojnim kuratom. — 10. Škofijska kronika.
